

ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΕΡΉΜΗΝ ΤΗΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΑΣ

Ο άνθρωπος ως το τελειότερο έμβιο ον επί της Γης, αποτελεί ένα πολυσύνθετο και πολύπλοκο σύνολο που συνεχώς αναπτύσσεται και εξελίσσεται. Η ανάπτυξη και η εξέλιξή του αποτελούν ένα από τα αρχαιότερα πεδία μελετών, πειραματισμού, δοκιμών, προσπαθειών, ανταγωνισμών, αντιπαραθέσεων και πολλών άλλων συμβατικών και αντισυμβατικών ενεργειών. Ως εκ τούτου, η αποτύπωση και περιγραφή εκείνων των στοιχείων της ανθρώπινης υπόστασης, που συντελούν στις συνεχείς μεταβολές – αλλαγές της και επηρεάζονται ή προέρχονται από αυτές, αποτελούν πολύτιμα πληροφοριακά δεδομένα.

Λόγω της σύνθεσης και της πλοκής του ανθρώπου, η αναζήτηση, η συλλογή και ο αλληλοσυσχετισμός των παραπάνω πληροφοριών δεν είναι ένα και τόσο απλό εγχείρημα. Ωστόσο, κατά την πρώιμη ή και διερευνητική προσέγγιση των ζητούμενων στοιχείων, είναι προτιμότερο να εφαρμοστεί μια μορφή ομαδοποίησης τους. Η ομαδοποίηση διευκολύνει τη γενική αποτύπωση και περιγραφή των στοιχείων της ανθρώπινης υπόστασης, χωρίς να τα απλοποιεί και χωρίς να προβαίνει σε λεπτομερή απόδοση των σχέσεων και των αλληλοεπιδράσεων των στοιχείων μεταξύ τους.

Οι σχέσεις και οι αλληλοεπιδράσεις των στοιχείων υφίστανται, και σίγουρα έχουν το δικό τους ρόλο στο οικοδόμημα του ανθρώπινου είναι. Δύνανται όμως, να εξεταστούν ευχερέστερα, αν έχει προηγηθεί η εξέταση της συμβολής των ομαδοποιημένων στοιχείων, στη διαμόρφωση της ολότητας του ανθρώπου ως μια ξεχωριστή και μοναδική προσωπικότητα.

Ως βάση για την ομαδοποίηση των στοιχείων, κρίνεται σκόπιμο να ληφθούν οι διάφορες φάσεις της ανθρώπινης ανάπτυξης και εξέλιξης. Ως φάσεις -με γνώμονα την προέλευση και τις διαδικασίες προέλευσης των στοιχείων της ανθρώπινης υπόστασης- θεωρούμε την ύπαρξη, την πρόσκτηση, τη σύνθεση και τη θετική ή αρνητική μεταβολή. Κατ' αντιστοιχία των φάσεων ομαδοποιούμε και τα στοιχεία.

Μια ομάδα αποτελούν τα εκ φύσεως στοιχεία (ύπαρξης), ήτοι αυτά που φέρει από την έναρξη της ζωής του ως άνθρωπος. Μια έτερη ομάδα συνιστούν τα νέα στοιχεία τα οποία αποκτά κατά τον βίο του (πρόσκτησης), ως αποτέλεσμα ενδογενών ή και εξωγενών ενεργειών. Από τη σύνθεση στοιχείων των δυο προηγούμενων ομάδων συγκροτείται μια επιπρόσθετη ομάδα με συνθετικά στοιχεία (σύνθεσης). Τέλος, το σύνολο στοιχείων των προηγούμενων ομάδων τα οποία διαφοροποιούνται είτε προς το καλύτερο είτε προς το χειρότερο, συνιστούν κατά περίπτωση, την ομάδα των βελτιωμένων στοιχείων (θετικής μεταβολής) ή την ομάδα των στοιχείων σε παρακμή (αρνητικής μεταβολής).

Οι ομάδες στοιχείων και η αλληλοεπίδρασή τους στις διάφορες φάσεις της συγκρότησης της ανθρώπινης προσωπικότητας, δημιουργούν τάσεις διαφόρων εντάσεων. Ανάλογα της έντασης των τάσεων ο άνθρωπος δύναται να παραμένει σε αδράνεια, να λαμβάνει στάση αναμονής, ή να ωθείται στην εκτέλεση ενεργειών με θετικά ή αρνητικά αποτελέσματα, για τον ίδιο ή και τους άλλους. Οι τάσεις τροφοδοτούν από μια οπτική, τις δυνατότητες του ανθρώπου οι οποίες όταν χρησιμοποιηθούν-αξιοποιηθούν τον θέτουν στις καταστάσεις αδράνειας, αναμονής, δράσης, λήψης αποτελεσμάτων, αντιμετώπισης αντιδράσεων, κ.α..

Τα αποτελέσματα της πλήρους χρησιμοποίησης-αξιοποίησης των προσωπικών δυνατοτήτων σκιαγραφούν εν μέρει, τις προοπτικές κάθε ανθρώπινης

ύπαρξης. **Η σκιαγράφηση των προοπτικών καθίσταται ακριβέστερη, αν κατά τη νοητική επεξεργασία των δεδομένων ληφθεί υπόψη η σχετική εμπειρία και γνώσεις του παρελθόντος ή/και αν αξιοποιηθεί η σύγχρονη τεχνολογία.** Βέβαια, ακόμα κι όταν οι προοπτικές αποτυπωθούν με σχετική ακρίβεια, η **σταθερότητα και η πρακτική τους ορθότητα δεν είναι εγγυημένες.**

Η μεταβλητότητα του περιβάλλοντος και του ίδιου του ανθρώπου, επηρεάζουν τα στοιχεία της υπόστασής του, τις τάσεις, τις δυνατότητές του και τις προοπτικές κατ' επέκταση. Είναι αναγκαία λοιπόν, **μια διαρκής προσπάθεια προσαρμογής των δυνατοτήτων και των λοιπών υποστηρικτικών παραμέτρων (τάσεις, στοιχεία), στις μεταβολές των συνθηκών και στη συνέχεια, η εκ νέου σκιαγράφηση των προοπτικών.** Επειδή δε, **με βάση τις προοπτικές τίθενται και οι προσωπικοί ή συλλογικοί στόχοι, θα πρέπει και αυτοί, να αναπροσαρμόζονται ανάλογα.**

Φυσικά, **δεν αποκλείεται και η περίπτωση της αντίστροφης επενέργειας.** Κατ' αυτή, **ο ίδιος ο άνθρωπος θέτει εκ των προτέρων τις προοπτικές του, ανεξαρτήτως των δυνατοτήτων του και των λοιπών υποστηρικτικών παραμέτρων.** Στη συνέχεια όμως, **χρειάζεται να επιδοθεί σε μια προσπάθεια τροποποίησης των δυνατοτήτων του, των τάσεων, των στοιχείων της υπόστασής του και του περιβάλλοντος, προκειμένου οι ορισθέντες προοπτικές, να είναι εφικτές.**

Αν η απόκλιση μεταξύ προοπτικών και δυνατοτήτων είναι ουτοπική, τότε η εφαρμογή της αντίστροφης επενέργειας πέφτει στο κενό. **Αν όμως, με την προσπάθεια τροποποίησης το χάσμα μεταξύ προοπτικών και δυνατοτήτων δύναται να γεφυρωθεί, τότε δημιουργεί προϋποθέσεις επίτευξης υψηλότερων στόχων και δύναται να εξετάζεται ως προοδευτική επιλογή.** Σε κάθε περίπτωση **δεν θα πρέπει να αγνοείται ότι παράλληλα με την ανάπτυξη και εξέλιξη του ανθρώπου ενεργείται και η διαμόρφωση της προσωπικότητάς του.**

Η διαδικασία στοιχείων – τάσεων - δυνατοτήτων – προοπτικών, ανεξαρτήτως της κατεύθυνσης που διενεργείται, επηρεάζει τη διαμόρφωση της προσωπικότητας, αλλά και επηρεάζεται από την προσωπικότητα που έχει διαμορφωθεί. **Η παραμέληση ή η αγνόηση της διαμόρφωσης της προσωπικότητας κατά την εκτέλεση της διαδικασίας ανάπτυξης και εξέλιξης του ανθρώπου, αποτελεί σοβαρό θεσμικό σφάλμα.** **Σήμερα, το σφάλμα αυτό επαναλαμβάνεται κατ' εξακολούθηση, καθώς δίνεται βαρύτητα στις δυνατότητες και τις προοπτικές, ενώ η προσωπικότητα διαμορφώνεται στο παρασκήνιο ανεξέλεγκτα, όπως ένα εγκαταλειμμένο παιδί που μεγαλώνει μόνο του.**

Η ανάπτυξη εξαιρετικών δυνατοτήτων και η σκιαγράφηση ή η προκαταβολική επιλογή αξιοζήλευτων προοπτικών, χωρίς ορθά οικοδομημένη προσωπικότητα, δεν μπορούν να οδηγήσουν στην επίτευξη αγαθών στόχων. Η προσωπικότητα **θα πρέπει να διαμορφώνεται ώστε να υποστηρίζει και να συνδέεται με τις λοιπές παραμέτρους που αναπτύσσονται εντός του ανθρώπινου είναι.** **Διαφορετικά, ο άνθρωπος μοιάζει με κάποιον που χτίζει έναν ψηλό τοίχο, χωρίς να έχει μεριμνήσει για την κατασκευή των κατάλληλων υποστηριγμάτων, τα οποία είτε δεν είναι κατάλληλα για τον υπόψη τοίχο ή δεν υπάρχουν καθόλου.**

Το αποτέλεσμα είναι προδιαγεγραμμένο. **Το οικοδόμημα των δυνατοτήτων – προοπτικών αργά ή γρήγορα θα κριθεί ακατάλληλο για χρήση ή θα πέσει.**

Ας προσέξουμε λοιπόν, την οικοδομή. **Ας οικοδομούμε τους εαυτούς μας, αλλά και αυτούς που έπονται, ολιστικά.** **Τα υλικά να μην είναι μόνο αυτά που θα εξασφαλίζουν την επαγγελματική αποκατάσταση και καταξίωση του ατόμου, αλλά και αυτά που θα επιτυγχάνουν την αποκατάσταση και την καταξίωση του ανθρώπου ως πρόσωπο.** Ένα πρόσωπο με δυνατότητες και προοπτικές για την επίτευξη πιο ανθρώπινων στόχων.